

**رابطه بین میزان پابندی به ارزش های دینی و میزان احساس امنیت اجتماعی
در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور شهر دیواندره**

محبوبه بابائی^۱

سید مهدی حسینی^۲

تاریخ وصول: ۹۴/۰۱/۲۸

تاریخ پذیرش: ۹۴/۰۵/۲۵

چکیده

هدف این پژوهش بررسی رابطه بین میزان پابندی به ارزش های دینی و میزان احساس امنیت اجتماعی در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور شهر دیواندره در چارچوب نظریه ساختاریابی گیدنز می باشد.

روش تحقیق برحسب هدف (توصیفی - تحلیلی)، برحسب فنون سنجش (کمی)، برحسب عامل زمان (مقطعی) و بر حسب نوع روابط بین متغیرها (همبستگی) می باشد. جامعه آماری تحقیق ۹۲۵ نفر که با تکنیک پرسشنامه و با استفاده از روش نمونه گیری احتمالی طبقه بندی شده ۲۷۲ نفر از دانشجویان به عنوان حجم نمونه انتخاب و اطلاعات مورد نظر جمع آوری گردید. داده های به دست آمده از پرسشنامه با استفاده از نرم افزار SSSP پردازش شده است و تجزیه و تحلیل داده ها در دو سطح توصیفی و استنباطی صورت گرفت. پابندی به ارزش های دینی به عنوان متغیر مستقل در پنج بعد فکری، اعتقادی، مناسکی، تجربی و پیامدی و احساس امنیت اجتماعی به عنوان متغیر وابسته در ابعاد جنسیتی، فکری، اقتصادی و فرهنگی با توجه به نظریه ساختاریابی گیدنز مورد سنجش قرار گرفته است. یافته های تحقیق نشان داد بین میزان پابندی به ارزش های دینی و ابعاد مختلف احساس امنیت اجتماعی دانشجویان (احساس امنیت جنسیتی، احساس امنیت فکری، احساس امنیت اقتصادی و احساس امنیت فرهنگی) رابطه معناداری وجود دارد.

واژگان کلیدی: پابندی به ارزش های دینی، احساس امنیت اجتماعی، احساس امنیت جنسیتی، احساس امنیت فکری، احساس امنیت اقتصادی و احساس امنیت فرهنگی.

^۱ استادیار جامعه شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان، زنجان، ایران @yahoo.com mbabaei

^۲ فارغ التحصیل کارشناسی ارشد جامعه شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان

مقدمه و بیان مسأله

تکاپو برای رسیدن به امنیت از مهم ترین انگیزه های انسان در درازای زندگی اوست. انسان ها برای تأمین نیازهای زیستی خود وارد مناسبات گوناگون شدند و تشکیل جامعه دادند (نصیری، ۱۳۸۴: ۸۲). زندگی جمعی انسان از نیاز به امنیت سرچشمه می گیرد. امنیت از مفاهیم با اهمیت پیچیده و جدید در دنیای امروز و در بسیاری از مباحث سیاسی، اجتماعی و اقتصادی است که با رهایی از تهدید مرتبط است. بنابراین هر آنچه یک تهدید را تشکیل می دهد، در حقیقت موضوع امنیت است و دارای دو جنبه است: ذهنی که مبتنی بر درک ارجاعی اهداف است و نسبی، زیرا هیچ فرد یا سیستمی در امنیت کامل به سر نمی برد (o nell، ۲۰۰۶: ۳۲۲). تاثیر گذارترین ایده از گسترش مفهومی مطالعات امنیتی در دهه ۹۰ که از سوی مکتب کپنهاک ظهور کرد، مفهوم امنیت اجتماعی بود.

در گذشته متفکران اجتماعی به موضوع امنیت اجتماعی توجه داشتند، اما امروزه مفهوم احساس امنیت به عنوان مفهومی جدید در جامعه شناسی قد برافراشته است. این رویداد پس از جنگ جهانی دوم به وقوع پیوست. به واسطه تغییر و تحولاتی که پس از جنگ جهانی دوم بر جوامع حاکم گردید، مشخص شد که بعد ذهنی امنیت (احساس امنیت)، اهمیت غیر قابل انکاری پیدا کرده است، زیرا این احساس ناشی از تجربه های عینی واکتسابی افراد از شرایط و اوضاع پیرامونی است و فقط به شاخص های امنیت قابل تقلیل نیست (بیات، ۱۳۸۸: ۳۲). احساس امنیت را می توان در تجارب و تفسیرها جستجو نمود، اما تفسیر درست یا نادرست افراد و تجارب آنان از شرایط اجتماعی، همواره احساس امنیت را در طیفی از احساس امنیت درست و واقعی یا کاذب و غیر واقعی قرار می دهد. گاهی اوقات ساختارهای اجتماعی و انتظامی جامعه و شاخص های لازم، امنیت بالایی را در جامعه نشان می دهد، اما برداشت افراد از فضای اجتماعی یا اطلاعات آنان در مورد دیگران، آنان را در مخمصه روانی احساس ناامنی قرار می دهد (محمدی و تاجران، ۱۳۸۷: ۳۳).

بدین ترتیب بیشتر تهدیدات برای افراد، ناشی از این حقیقت است که آنها در محیط انسانی به سر می برند و این محیط، بوجود آورنده انواع فشارهای غیرقابل اجتناب اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی است. با توجه به اینکه افراد اولین منبع ناامنی یکدیگرند، مسئله امنیت افراد، ابعاد گسترده تر اجتماعی و سیاسی پیدا کرده است (بوزان، ۱۳۷۸: ۵۴). که این ابعاد به نوبه خود، احساس امنیت اجتماعی افراد را تحت الشعاع قرار می دهند. در این راستا احساس امنیت به عنوان یک موضوع قابل بررسی، مورد توجه تحقیق حاضر است.

رابطه بین میزان پابندی به ارزش های دینی و میزان احساس امنیت اجتماعی

در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور شهر دیواندره

احساس امنیت پدیده روانشناختی - اجتماعی است که دارای ابعاد گوناگونی می باشد. این احساس ناشی از تجربه های مستقیم و غیر مستقیم افراد از شرایط و اوضاع محیط پیرامون است. با وجود احساس امنیت، فرد از زندگی در محیط اجتماعی خود هراسان و نگران نمی شود و در تعامل با محیط اجتماعی خود از سوی دیگران احساس ایمنی می کند.

امنیت اجتماعی خود دارای ابعاد گوناگونی است: امنیت جنسی و جانی، امنیت فکری و سیاسی، امنیت مالی و رفاهی، امنیت فرهنگی و امنیت اقتصادی .

شواهد تجربی در جامعه ایران نشان می دهد که امنیت اجتماعی و احساس ناشی از آن در وضعیت چندان مطلوبی قرار ندارد. نتیجه یک نظر سنجی از سوی مرکز افکار سنجی دانشجویان ایران بیانگر این است که ۸۱٪ از ایرانیان به گونه ای احساس ناامنی می کنند (کلاهیچیان ، ۱۳۸۴: ۱۵۴).

در نظر سنجی دیگری که از سوی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (ناجا) طی سال های ۸۴ و ۸۳ که در خصوص میزان امنیت اجتماعی مراکز استان های کشور صورت گرفته است میانگین احساس ناامنی کل مراکز استان های کشور در سال ۸۳ برابر با ۷۹/۵٪ و در سال ۸۴ میانگین ناامنی موجود در جامعه برابر با ۹۳/۱٪ و میانگین احساس ناامنی ۵۶/۹٪ محاسبه شده است (ناجا: ۱۳۸۴).

احساس ناامنی در جامعه موجب کاهش سطح بهداشت روانی ، به وجود آمدن تنش، اضطراب ، بی قراری و بیماریهای روانی خواهد شد. احساس ناامنی در جامعه باعث می شود که افراد از حوزه عمومی کناره گیری کرده و زندگی و فعالیت های خود را در ترس و انزوا ادامه دهند. در چنین شرایطی امکان تحقق آرمان ها و اهداف و تحولات مثبت جامعه محقق نمی گردد و رشد و اعتلای آن از حد یک برنامه ریزی فراتر نخواهد رفت.

اما آنچه مهم است راه های رسیدن به احساس امنیت اجتماعی است. امروزه عوامل بی شماری در ایجاد احساس امنیت شهروندان دخیل است که باید مورد توجه محققان واقع شود اما از آنجایی که دین به عنوان یک منبع و نیروی آسمانی نقش اساسی در توسعه فرهنگی و اجتماعی جوامع دارد و با توجه به نقش کلیدی آن در کاهش بزهکاری و ترغیب انسان ها به مسائل اخلاقی در عصر کنونی از ضرورت های هر جامعه ای محسوب می گردد.

پژوهش حاضر به دنبال آن است که تأثیر و نقش پایداری به ارزش های دینی (به عنوان یکی از عوامل و عناصر تأمین احساس امنیت اجتماعی) در ارتباط با احساس امنیت اجتماعی دانشجویان را بررسی کند و به این سؤال اصلی پاسخ دهد که:

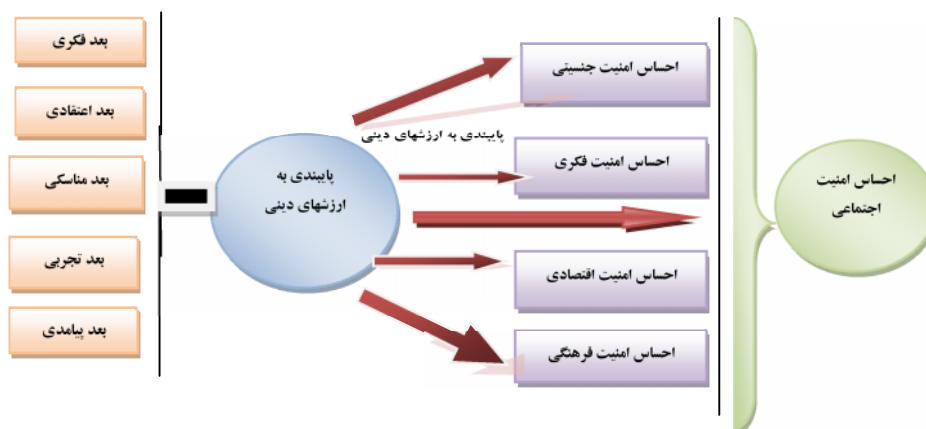
آیا پایداری به ارزش های دینی می تواند بر احساس امنیت اجتماعی دانشجویان تأثیر داشته باشد یا خیر؟

اهداف تحقیق:

هدف کلی: تعیین میزان پایداری به ارزش های دینی و رابطه آن با میزان احساس امنیت اجتماعی دانشجویان.

اهداف جزئی

- ۱- تعیین رابطه بین میزان پایداری به ارزش های دینی و احساس امنیت جنسیتی
 - ۲- تعیین رابطه بین میزان پایداری به ارزش های دینی و میزان احساس امنیت فکری
 - ۳- تعیین رابطه بین میزان پایداری به ارزش های دینی و میزان احساس امنیت اقتصادی
 - ۴- تعیین رابطه بین میزان پایداری به ارزش های دینی و میزان احساس امنیت فرهنگی .
- نمودار رابطه های متغیر مستقل و متغیرهای وابسته:

رابطه بین میزان پابندی به ارزش های دینی و میزان احساس امنیت اجتماعی
در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور شهر دیواندره

تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای تحقیق

- احساس امنیت اجتماعی : به فقدان هراس از تهدید شدن یا به مخاطره افتادن ویژگی های اساسی و ارزش های انسانی و نبود ترس از تهدید حقوق و آزادی های مشروع گفته می شود (نبوی و همکاران، ۱۳۸۷: ۱۷).

بر اساس تعریف مفهومی مذکور احساس امنیت اجتماعی با گویه های ۶۰ تا ۳۱ پرسشنامه (۳۰ گویه) تحقیق حاضر عملیاتی گردید. مانند : میزان درآمد خانواده ام اکنون مناسب است و دغدغه ای نداریم.

- پابندی به ارزش های دینی: پذیرش تمام یا بخشی از عقاید، اخلاقیات و احکام دینی است به گونه ای که شخص دیندار خود را ملزم به تبعیت و رعایت از این مجموعه بداند (حشمت یغمایی، ۱۳۸۰: ۱۹۰).
میزان پابندی به ارزش های دینی پاسخگویان طبق نظر گلاک و استارک با گویه های ۱ تا ۳۰ (۳۰ گویه) ارزیابی و بررسی شده است. مانند: شیطان واقعا وجود دارد.

- احساس امنیت جنسیتی: منظور از امنیت اجتماعی زنان مصون بودن و فراغت زنان از هرگونه تهدیدات و خطراتی است که از جانب مردان متوجه آنان است. در این تحقیق برای ارزیابی میزان احساس امنیت جنسیتی زنان ۶ گویه طراحی شده است. (۳۱ تا ۳۶) مانند : زنان می توانند به تنهایی در مکان های عمومی حضور یابند و احساس امنیت کافی هم داشته باشند.

- احساس امنیت فکری : یعنی افراد جامعه تا چه حد احساس می کنند که می توانند باورهای خود را آزادانه بیان کنند و فعالیت های سیاسی ، پیامد منفی برای آنها نداشته باشد (صمدی بگه جان، ۱۳۸۴: ۷۴).
میزان احساس امنیت فکری پاسخگویان طبق نظریه بوزان و ویور صورت گرفته و با گویه های ۴۲ تا ۳۷ (۶ گویه) مورد ارزیابی و بررسی قرار گرفته است . مانند : شرکت در جلسات و سمینارهای فعالان سیاسی به صورت آزادانه امکان پذیر است.

- احساس امنیت اقتصادی : منظور این است که دارایی و اموال افراد تا چه حد در امنیت است که مورد تهدید واقع نشود این امر باعث می شود صاحبان آن احساس امنیت و آرامش داشته باشند (صمدی بگه جان، ۱۳۸۴: ۷۳).

میزان احساس امنیت اقتصادی پاسخگویان طبق نظریه بوزان و ویور با گویه های ۳۸ تا ۳۳ (۶ گویه) ارزیابی و بررسی شده است . مانند : در شرایط فعلی مال و اموال مردم در امان است.

- احساس امنیت فرهنگی : فرست امنیت فرهنگی را ظرفیت یک جامعه برای حفاظت از از ویژگی های خاص خود در مقابل تغییر شرایط و تهدیدات مادی و معنوی می داند . به عبارت دقیق تر تعریف امنیت فرهنگی از نظر فرست شامل بقای الگوهای سنتی زبان، فرهنگ، پیوستگی، هویت و آداب و رسوم دینی یا ملی با اجازه دادن به تغییرات قابل قبول است(فرست، ۲۰۰۴: ۲).
میزان پایبندی به ارزش های دینی پاسخگویان طبق نظر گلاک و استارک با گویه های ۱ تا ۳۰ (۳۰ گویه) ارزیابی و بررسی شده است. مانند: شیطان واقعا وجود دارد.

پیشینه تحقیق:

بررسی رابطه بین دینداری و رضایت زندگی در بین دانشجویان غنا، نیجریه، ایرلند شمالی و سوازیلند: مارتین دوراهی و همکاران در مطالعه ای در سال ۱۹۹۸ به بررسی رابطه بین رضایت زندگی و دینداری در بین دانشجویان غنا، نیجریه، ایرلند شمالی و سوازیلند پرداختند. مطالعه بین نمونه ۱۸۶ نفری غنا، ۱۷۷ نفری نیجریه، ۱۴۰ نفری ایرلند شمالی و ۷۴ نفری سوازیلند با استفاده از روش پیمایشی و با ابزار پرسشنامه با مقیاس نگرش مذهبی تئیسیم که شامل ۱۲ آیتم نگرش مذهبی افراد و گرایش به سمت خداست، انجام شد .

یافته های تحقیق نشان داد: + ارتباط معناداری بین مذهب و رضایت از زندگی در بین زنان (به جز مورد نیجریه) وجود ندارد. اما در بین مردان بررسی ها نشان از ارتباط معنادار مذهب و رضایت از زندگی (بجز سوازیلند) داشت، یعنی با بیشتر شدن اعتقادات مذهبی مردان میزان رضایت از زندگی آنان نیز افزایش می یافت.

یافته های کلی تحقیق رابطه مثبت بین مذهب و رضایت از زندگی را نشان می دهد اما ممکن است رابطه بین این دو متغیر تا حدود زیادی وابسته به جنسیت افراد مورد مطالعه نیز باشد.

- بررسی جامعه شناختی گستره احساس امنیت اجتماعی در شهر اصفهان: سید علی هاشمیان فر و زهرا سادات کشاورز تحقیقی با عنوان بررسی جامعه شناختی گستره احساس امنیت اجتماعی در شهر اصفهان انجام دادند.

این پژوهش به صورت پیمایشی و با ابزار پرسشنامه در بین شهروندان بالای ۱۸ سال اصفهانی از کلیه اقشار و گروههای اجتماعی در سال ۱۳۹۰ انجام شده است.

رابطه بین میزان پابندی به ارزش های دینی و میزان احساس امنیت اجتماعی

در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور شهر دیواندره

روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای بوده و حجم نمونه پژوهش ۳۸۴ نفر در سه منطقه اصفهان است.

فرضیه های تحقیق عبارتند از : بین گرایش های مذهبی و احساس امنیت اجتماعی رابطه وجود دارد/ بین پایگاه اقتصادی - اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی رابطه وجود دارد/ بین نظم اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی رابطه وجود دارد/ بین کنترل اجتماعی در فرد و احساس امنیت اجتماعی رابطه وجود دارد/ بین سطح تحصیلات و احساس امنیت اجتماعی رابطه وجود دارد/ بین جنس و احساس امنیت اجتماعی رابطه وجود دارد/ بین سن و احساس امنیت اجتماعی رابطه وجود دارد.

جهت تبیین موضوع از تئوری های نظم اجتماعی کنت ، کنترل اجتماعی هبرشی ، گرایش های مذهبی دورکیم و پایگاه اقتصادی - اجتماعی پارسونز استفاده شده است.

لذا نتایج جدول همبستگی متغیرهای مستقل با متغیر وابسته نشان می دهد که کلیه متغیرهای مستقل به کار گرفته شده در این پژوهش به جز متغیر گرایش های مذهبی و پایگاه اقتصادی - اجتماعی رابطه معناداری با احساس امنیت اجتماعی شهروندان شهر اصفهان دارند.

نتایج پژوهش نیز گویای این است که فرد به علت احساس هراس و ناامنی در جامعه و برای دستیابی به امنیت و احساس مطلوب ناشی از آن ، به سوی گرایش های مذهبی پیدا کرده است .

- بررسی رابطه دینداری و احساس امنیت در فضاهای شهری و روستایی (مورد مطالعه شهرستان کوهدهشت):پور احمد وهمکاران در سال ۱۳۹۱ در تحقیقی با عنوان بررسی رابطه دینداری و احساس امنیت در فضاهای شهری و روستایی شهرستان کوهدهشت به این نتیجه رسیدند که : ابعاد دینداری بیشترین ارتباط را با متغیر ترس از انواع فضاهای شهری و روستایی دارند. با توجه به یافته های تحقیق ضرورت توجه به اصول و شعائر اسلامی و گسترش برنامه های مذهبی و فرهنگی به منظور افزایش سطح احساس امنیت مردم بیش از پیش احساس می گردد.

برای بررسی روابط ابعاد دینداری و احساس امنیت از روش تحقیق توصیفی - تحلیلی استفاده شده است و داده های مورد نظر از منابع اسنادی و روش پیمایشی با انتخاب ۴۰۰ نمونه تصادفی در ۲ شهر و ۱۰ روستای شهرستان کوهدهشت جمع آوری و تحلیل شده است. دینداری در پنج بعد فکری، اعتقادی، مناسکی، تجربی و پیامدی و احساس امنیت در سه بخش احساس امنیت عمومی، رضایت از مسئولان و ترس از انواع فضاهای شهری و روستایی سنجش شده است.

فرضیه های تحقیق عبارتند از: میزان پرخاشگری در افراد گروه مسجدی کمتر از افراد گروه غیر مسجدی است/بین تعداد دفعات مراجعه به مسجد با میزان پرخاشگری رابطه وجود دارد./بین وضعیت تأهل و میزان پرخاشگری رابطه وجود دارد./ بین میزان پرخاشگری و جنسیت رابطه وجود دارد. یافته های تحقیق حاکی از وجود همبستگی معنادار بین اکثر ابعاد دینداری با متغیرهای احساس امنیت است. فرضیه تحقیق مبنی بر تأثیر دینداری بر افزایش احساس امنیت مردم در منطقه مورد مطالعه تأیید شده است.

- مطالعه عوامل فرهنگی و اجتماعی مرتبط با احساس امنیت اجتماعی زنان: مجید موحد و صغری همت در تحقیقی ارتباط عوامل فرهنگی و اجتماعی مرتبط با احساس امنیت اجتماعی زنان در شهر شیراز را بررسی نمودند. جامعه آماری تحقیق مذکور تمامی زنان شهر شیراز در نظر گرفته شده که طبق سرشماری سال ۱۳۸۵ (۶۰۰۹۷۸ نفر) بوده و حجم نمونه با استفاده از جدول لین برابر با ۶۰۰ نفر و باروش نمونه گیری تصادفی چند مرحله ای تعیین و انجام شده است.

پژوهش با رویکرد کمی و پیمایشی با استفاده از پرسش نامه بوده است و داده ها با استفاده از ضریب همبستگی و تحلیل عاملی تحلیل شده اند.

فرضیه های تحقیق عبارتند از: بین دینداری اعتقادی و احساس امنیت اجتماعی زنان رابطه معنی دار وجود دارد/ بین دینداری مناسکی و احساس امنیت اجتماعی زنان رابطه معنی دار وجود دارد/ بین دینداری پیامدی و احساس امنیت اجتماعی زنان رابطه معنی دار وجود دارد/ بین دینداری تجربی و احساس امنیت اجتماعی زنان رابطه معنی دار وجود دارد/ بین نگرش به حجاب و احساس امنیت اجتماعی زنان رابطه معنی دار وجود دارد/ بین عزت نفس و احساس امنیت اجتماعی زنان رابطه معنی دار وجود دارد/ بین وسایل ارتباط جمعی (نوین و سنتی) و احساس امنیت اجتماعی زنان رابطه معنی دار وجود دارد/ بین سرمایه فرهنگی (ابعاد آن) و احساس امنیت اجتماعی زنان رابطه معنی دار وجود دارد.

یافته های پژوهش نشان می دهد که بین متغیرهای نگرش به حجاب، عزت نفس، وسایل ارتباط جمعی نوین، دینداری اعتقادی، پیامدی و مناسکی، سرمایه فرهنگی - آموزشی، فرهنگی - گردشگری و فرهنگی - اجتماعی با متغیر احساس امنیت اجتماعی زنان ارتباط معناداری وجود دارد. به بیان دیگر هر چقدر زنان از نظر دینداری در سطح بالاتری قرار دارند و سرمایه فرهنگی و عزت نفس بیشتری دارند بیشتر احساس امنیت اجتماعی می کنند. همچنین لازم به ذکر است که متغیر حجاب و متغیر دینداری پیامدی به ترتیب بیشترین همبستگی را با احساس امنیت اجتماعی زنان دارد.

رابطه بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و میزان احساس امنیت اجتماعی

در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور شهر دیواندره

نتایج رگرسیون چند متغیره نیز نشان داده که متغیرهای نگرش به حجاب، دینداری پیامدی، دینداری مناسکی، سرمایه فرهنگی-گرددشگری، عزت نفس، دینداری اعتقادی و وسایل ارتباط جمعی نوین توانسته اند بیشترین ارتباط را با متغیر احساس امنیت اجتماعی زنان شهر شیراز داشته باشند.

مبانی نظری و تئوری های تحقیق:

تئوری های تبیین کننده ی رابطه پایبندی به ارزش های دینی با احساس امنیت اجتماعی :

تئوری زیگموند فروید و دیوید ریزمن:

انسان ها دارای کنترل درونی هستند. عواملی وجود دارد که انسان ها را از کارهای نامشروع باز می دارد یکی از مهمترین این عوامل مذهب است. اگر پایبندی مذهبی اعضای یک جامعه قوی باشد آدمیان کمتر به سوی کارهای نامشروع خواهند رفت و خود را به طور درونی کنترل خواهند نمود که این قوی ترین و موثرترین نوع کنترل است. آن هم بدون هزینه. در مقابل اگر نقش دین در جامعه و در مردم تضعیف گردد، امکان انحراف و آنومی به شدت افزایش می یابد. بدین منظور پرداختن به امور مذهبی افراد خصوصاً جوانان و پاسخ به سوال ها و شبهات آنها موجب تداعی ساختار وجدانی در آنها شده و وجدان خود به صورت یک مکانیسم قوی درونی به فعالیت درونی به فعالیت می پردازد (رفیع پور، ۱۳۷۸: ۳۸).

تئوری زتومپکا:

طبق نظر زتومپکا احساس پشتیبانی و امنیت می تواند منبعی متافیزیکی در اعتقاد مذهبی تلقی شود (اعتقاد به اینکه خداوند حمایت خاص خود را شامل حال بندگان با ایمانش می نماید). جدای از این افراد مذهبی به دلایل جامعه شناختی احساس اعتماد و امنیت بیشتری می کنند. آنها احساس می کنند که به حال خود واگذاشته نمی شوند و می توانند در مواقع نیاز به روحانیون و مقامات مذهبی تکیه کنند (زتومپکا، ۱۳۸۴: ۱۰۳).

تئوری‌های تبیین‌کننده‌ی احساس امنیت اجتماعی (متغیر وابسته):

تئوری ویور:

ویور امنیت اجتماعی را توانایی جامعه برای حفظ ویژگی‌های اساسی اش تحت شرایط تغییر و تهدیدات واقعی و محتمل تعریف می‌کند. وی بر ارتباط نزدیک میان هویت، جامعه و امنیت تأکید دارد و خاطر نشان می‌کند که جامعه امنیت هویتش را جستجو می‌کند. به طوری که باید قادر به حل اختلافات هویتی باشد و اعضای آن نمی‌توانند نسبت به چیزهایی که هویتشان را تهدید می‌کند احساس مسئولیت نداشته باشند و آنها را تنها به دولت واگذار نمایند. ویور معتقد است تئوری امنیت اجتماعی بر هویت‌های جمعی در مقیاس بزرگ مانند هویت‌های مذهبی و هویت‌های قومی متمرکز است که کارایی و وظایفی مستقل از دولت دارند. ویور هویت را به عنوان مفهوم صریح امنیت اجتماعی قلمداد نموده و معتقد است زمانی امنیت اجتماعی مطرح می‌شود که جامعه تهدیداتی نسبت به هویتش احساس کند. (نویسنده: ۱۳۸۲: ۶۴)

تئوری مولار:

مولار در باب امنیت اجتماعی با الهام از نظرات بوزان و ویور، اشکال ناامنی را مطرح کرده است و آنها را از باب هدف مرجع امنیت (یعنی امنیت برای چه کسی؟) و نوع تهدیدات (خطرات و آسیب‌هایی که مبارزه با آنها، هدف امنیت به حساب می‌آید) از یکدیگر متمایز کرده است (نویسنده: ۱۳۸۵: ۴۳). وی بحث خود را در باب امنیت اجتماعی با شرح اشکال متفاوت امنیت آغاز می‌کند. و معتقد است امنیت در سه شکل ملی، اجتماعی و انسانی وجود دارد. به عقیده مولار امنیت اجتماعی به عنوان موضوع هویت ایمن برای گروه‌های اجتماعی مانند: ملت‌ها، گروه‌های قومی و مذهبی به شمار می‌آید. همچنین مولار معتقد است امنیت اجتماعی به بقای گروه‌های اجتماعی توجه دارد که به جهت اشتراک اعضای آن در اندیشه، احساس و اعمال، کلیت یکپارچه‌ای را تشکیل می‌دهند که از آن به عنوان هویت یاد می‌شود (نویسنده: ۱۳۸۲: ۶۱).

تئوری تبیین‌کننده‌ی ابعاد احساس امنیت اجتماعی (متغیر وابسته)

تئوری بوزان و ویور

بوزان و ویور با الهام از عقاید جان لاک به تحلیل ابعاد امنیت پرداخته‌اند. بوزان در جمله‌ای از جان لاک نقل می‌کند: که هدف اصلی انسان‌ها از این که خود را در اختیار دولت قرار می‌دهند، حفظ

رابطه بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و میزان احساس امنیت اجتماعی

در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور شهر دیواندره

دارایی آنهاست . منظور از دارایی در اینجا " حیات " (امنیت جانی و جمعی)، "آزادی" (امنیت فکری) و مایملک (امنیت اقتصادی) است که در حالت عادی فاقد امنیت هستند (بوزان، ۲۰۰۰: ۵۴).
تئوری های تبیین کننده ی پایبندی به ارزش های دینی (متغیر مستقل):

تئوری دورکیم

دورکیم دین را عامل همبستگی می داند (همیلتون، ۱۳۷۷: ۱۷۸) دورکیم معتقد است که بعد مناسکی دین نقش مهمی در تقویت همبستگی اجتماعی ایفا می کند ، زیرا افراد از طریق مشارکت در مناسک و مراسم مذهبی اقتدار اخلاقی جامعه را آشکار می کنند و احساسات اخلاقی و اجتماعی از همین طریق تقویت و تجدید می شود . دورکیم در این مورد می گوید : در واقع تشریفات دینی هر قدر کم اهمیت باشد اجتماع را به حرکت در می آورند ، گروه های از مردم برای برگزاری این جشن ها گرد هم می آیند ، پس نخستین اثر آنها این است که افراد را به هم نزدیک می کنند ، بر تماس ها ی آنها با هم می افزایند و صمیمیت بیشتری بینشان ایجاد می کنند (همیلتون ، ۱۳۶۹: ۱۷۰).

تئوری ماکس وبر

از نگاه ماکس وبر، دین، ارزش ها و جهان بینی افراد الهام بخش رفتار آنان است . از نظر وبر دین می تواند بر شبکه اعتماد در بین افراد اثر مثبت گذارد که برای روابط و مبادله اقتصادی لازم و ضروری است (فوکویاما ، ۱۳۷۹: ۱۵۳). وبر با پرسش گسترده سرچشمه های ذهنیت مذهبی یا علت های باورداشت و رفتار مذهبی مستقیماً کاری نداشت و به تبیین خود دین نمی پرداخت، بلکه پیوندهای میان انواع گوناگون دین و گروه های خاص اجتماعی و تأثیر انواع دیدگاه های مذهبی بر جنبه های دیگر زندگی اجتماعی به ویژه رفتار اقتصادی را دنبال می کرد. در واقع وبر رهیافت کلی اش درباره دین را به عنوان یک پدیده اجتماعی تحول بخشید و در آثارش تلاش بر آن داشت تا ماهیت دین و نوع رفتار و انگیزش حاکم بر آن را تعیین کند (همیلتون، ۱۳۸۱: ۲۳۹).

تئوری یواخیم واخ

واخ معتقد است در زندگی انسان ابتدایی به سختی می توان فعالیتی یافت که به نوعی با اجرای شعائر دینی همراه نباشد. " نمی توان مدعی شد که تأثیر دین در زندگی دنیوی مردم ابتدایی مهم تر و بیشتر از تأثیر ونفوذ آن در حیات جوامع متمدن است. دین در واقع مهم ترین عامل تأثیرگذار محسوب می شود. دین در همه خانواده ها وروابط اجتماعی آنها ودر اکثر فعالیت های همگانی و امور روزمره همگان دخیل است. اهمیت دین در کلیه ابعاد زندگی معمولی و متعارف مردم محرز است و دین است که با نظامات خود کمابیش بر امور اجتماعی مردم نظارت می کند یا آنان را از اموری باز می دارد" (واخ، ۱۳۹۱: ۴۵). وی رستگاری را برای نوع بشر از راه دین، خواهان است. او معتقد است که توجه اصلی دین نجات نوع انسان از همه بلاها و آفات است (واخ، ۱۳۹۱: ۳).

تئوری های تبیین کننده ی ابعاد پایبندی به ارزش های دینی (متغیر مستقل)

تئوری گلاک و استارک

گلاک و استارک برای سنجش میزان دینداری پاسخگویان مدلی ارائه می دهند که دارای پنج بعد است. این مدل به علت چند بعدی بودن برای هر نوع دینی قابل کاربرد است (موحد و همکاران، ۱۳۸۷: ۱۷۱)

۱. بعد فکری (دانش دینی): مشتمل بر اطلاعات و دانسته های مبنایی در مورد معتقدات هر دین است که پیروان آن دین باید آنها را بدانند. در واقع شامل حداقل شناخت از اصول و فروع و تاریخ دین است. به گونه ای که فرد خود را ملزم به انجام اعمال دینی دانسته یا حداقل به آن گرایش پیدا کند، مانند آشنایی با قرآن، آشنایی با تاریخ اسلام و آشنایی با احکام.

۲. بعد اعتقادی (باورهای دینی): باورهایی که انتظار می رود پیروان یک دین به آنها اعتقاد داشته باشند، در واقع باورهای دینی عبارتند از: ادراک های دینی برخاسته از موقعیت دینی که به فرد بینش خاصی نسبت به حقانیت اصول دین می دهند، مانند اعتقاد به وجود خدا و وجود عالم آخرت.

۳. بعد مناسکی (اعمال دینی): شامل اعمالی می شود که پیروان ادیان مختلف، انجام می دهند، مانند اعمال واجب دینی (نماز، روزه، حج و....)

رابطه بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و میزان احساس امنیت اجتماعی

در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور شهر دیواندره

۴ بعد تجربی (عواطف دینی) : مربوط به عواطف، احساس و تأثیراتی است که در ارتباط فرد با واقعیتی غایی یا اقتداری متعالی همچون خداست ، مانند احساس نزدیکی به خدا و آرامش در اماکن مذهبی و شروع به کار با نام خداوند.

۵ بعد پیامدی (آثار دینی) : ناظر بر آثار باورها و اعمال ، تجربه ها و دانش بر زندگی و اعمال روزمره پیروان هر آیین است . مانند : دقت در حلال و حرام ، هراس از عمل غیر مذهبی و کمک به مستمندان (به نقل از پورا احمد و همکاران، ۱۳۹۱: ۶)

چارچوب نظری

تئوری گیدنز

آنچه اساس یک مطالعه اجتماعی را تعیین می کند چارچوب نظری است ، در واقع پژوهشگر یک زاویه نگرش برای خود انتخاب می کند.

با توجه به مجموعه نظریات و پژوهش های مرور شده ، به نظر می رسد که نظریه گیدنز می تواند رابطه دینداری با احساس امنیت اجتماعی را به خوبی تبیین کند . از نظر وی در حالی که مدرنیته احتمال خطر را در برخی از حوزه ها و سبک های زندگی مانند : فناوری های بهداشتی ، پیشرفت علم پزشکی و بیماری های عفونی و واگیردار کاهش داده است ، ولی با این حال ، پارامترهای خطر آفرین نوین و کاملاً ناشناخته ای مانند بیماری های مزمن و غیر واگیردار ، بیماری های روانی گوناگون ، سکت ، اضطراب و هم چنین کاهش احساس امنیت وجودی را نیز به همان حوزه ها وارد کرده است . (گیدنز ، ۱۳۸۱: ۲۱۵).

احساس امنیت متأثر از این واقعیت می باشد که در جهان مدرن امروز، پیامدهای پیش بینی نشده ای در نتیجه فعالیت ها یا تصمیم های انسان ها پیش آمده است. وی در این راستا صور عمده سیمای مخاطره آمیز مدرنیته را به دو دسته تقسیم می کند : یکی آن هایی که توزیع عینی مخاطرات را تغییر می دهند که از آن جمله می توان جهانی شدن مخاطره آمیز ، شمار فزاینده رخدادهای احتمالی و نفوذ دانش انسانی در محیط مادی را نام برد. دیگری آن هایی که مانند آگاهی از مخاطره به عنوان صرف مخاطره توزیع شده درباره مخاطره و تجربه مخاطره یا ادراک مخاطرات را تغییر می دهند . گیدنز در رابطه با احساس امنیت و یا مخاطره در جهان مدرن، با استفاده از مفهوم "ساختار بندی" نوعی رابطه دوجبهی بین ساختار و عامل می بیند، یعنی عناصر خرد و کلان در یک پروژه تکمیلی به سر می برند . ساختارها قواعد و منابعی

مطالعات علوم اجتماعی ایران، سال دوازدهم، شماره چهل و پنجم، تابستان ۱۳۹۴

هستند که کنشگران اجتماعی در بستر تعاملی به . کار می برند و این بستر در مکان و زمان گسترده شده است (همان، ۲۱۶).

فرضیه های تحقیق

فرضیه اصلی

بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت اجتماعی رابطه وجود دارد.

فرضیه های فرعی

بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت جنسیتی رابطه وجود دارد.

بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت فکری رابطه وجود دارد.

بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت اقتصادی رابطه وجود دارد.

بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت فرهنگی رابطه وجود دارد.

روش تحقیق

جامعه آماری : جامعه آماری تحقیق حاضر دانشجویان دانشگاه پیام نور شهر دیواندره (در استان کردستان) است که بر اساس اعلام دانشگاه تعداد کل دانشجویان این واحد دانشگاهی ۹۲۵ نفر در سال تحصیلی ۹۳ ۹۲ می باشند.

روش جمع آوری اطلاعات : در این پژوهش مناسب ترین روش جمع آوری اطلاعات و داده ها پیمایش تحلیلی می باشد. با استفاده از این تکنیک نه تنها می توان برای کسب واقعیات سود جست بلکه می توان به مطالعه بین واقعیات تجزیه و تحلیل علت و معلولی و آزمون فرضیه ها پرداخت. ابزار سنجش و اندازه گیری متغیرهای تحقیق: داده های به دست آمده از پرسشنامه با استفاده از نرم افزار SPSS پردازش و تجزیه و تحلیل داده ها در دو سطح توصیفی و استنباطی صورت می گیرد.

اعتبار و پایایی ابزار سنجش

در این پژوهش در بحث اعتبار پرسشنامه از پرسشنامه دینداری استاندارد گلاک و استارک که برای سنجش نگرش ها و باورهای دینی و دینداری ساخته شده (گلاک و استارک، ۱۹۶۵). استفاده شده است . میزان اعتبار این پرسشنامه در مطالعات مختلف بر روی نمونه های متفاوت تعیین گردیده که حاکی از اعتبار بالای آن در ابعاد مختلف می باشد. در آخرین اجرای این آزمون بر روی دانشجویان ، آلفای کلی

رابطه بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و میزان احساس امنیت اجتماعی
در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور شهر دیواندره

پرسشنامه ۰/۸۳ بوده است . همچنین به منظور اطمینان از اعتبار پرسشنامه در بحث احساس امنیت اجتماعی از پرسش های تحقیقات پیشین و تأیید استادان محترم جامعه شناسی(اعتبار صوری) کمک گرفته شد . در این پژوهش آزمون سنجش میزان احساس امنیت اجتماعی دارای آلفای کلی ۰/۸۲ (پایایی بالایی) و میزان پایبندی به دین دارای آلفای کلی ۰/۷۹/۸ است.

تجزیه و تحلیل فرضیات تحقیق

در پی پاسخ به سؤال ها و فرضیه های تحقیق در چارچوب آزمون همبستگی پیرسون به تجزیه و تحلیل پرداختیم. فرضیه اصلی : بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت اجتماعی رابطه وجود دارد.

جدول (۱)

	پایبندی به ارزشهای دینی	احساس امنیت اجتماعی
Pearson correlation	۱	۴۴۳
Sig(2-tailed)		۰۰۰
n	۲۸۰	۲۸۰
Pearson correlation	**۴۴۳	۱
Sig(2-tailed)	۰۰۰	
n	۲۸۰	۲۸۰

با توجه به نتایج جدول (۱) بین دو متغیر پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت اجتماعی بر اساس آزمون پیرسون میزان همبستگی ($P=0.433$) می باشد که نشان از معنی داری رابطه دارد. با توجه به سطح معنی داری ($Sig=0.000$) و کوچکتر بودن از سطح معنی داری قابل قبول ($Sig=0.05$) پس بین دو متغیر فوق رابطه وجود دارد (رابطه ای مستقیم ، مثبت وافزاینده) بنابراین فرضیه تحقیق مورد تأیید است و به عبارت دیگر فرض صفر رد می شود)

تفسیر رابطه ای : بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت اجتماعی رابطه نسبتاً متوسط و مستقیم وجود دارد.

فرضیه فرعی (۱) : بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت جنسیتی رابطه وجود دارد.

جدول (۲)

احساس امنیت جنسیتی	پایبندی به ارزش های دینی	
Pearson correlation	پایبندی به ارزش های دینی	۱
Sig(2-tailed)		۰۰۰۰
n		۲۸۰
Pearson correlation	احساس امنیت جنسیتی	**۰۰۰۰
Sig(2-tailed)		۰۰۰۰
n		۲۸۰

با توجه به نتایج جدول (۲) بین دو متغیر پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت جنسیتی بر اساس آزمون پیرسون میزان همبستگی ($P=0.255$) می باشد که نشان از معنی داری رابطه دارد. با توجه به سطح معنی داری ($Sig=0.000$) و کوچکتر بودن از سطح معنی داری قابل قبول ($Sig=0.05$) پس بین دو متغیر فوق رابطه وجود دارد (رابطه ای مستقیم، مثبت و ضعیف) بنابراین فرضیه تحقیق مورد تأیید است و به عبارت دیگر فرض صفر رد می شود.

تفسیر رابطه ای: بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت جنسیتی رابطه ضعیفی وجود دارد.

فرضیه فرعی (۲): بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت فکری رابطه وجود دارد.

جدول (۳)

احساس امنیت فکری	پایبندی به ارزش های دینی	
Pearson correlation	پایبندی به ارزش های دینی	۱
Sig(2-tailed)		۰۰۰۰
n		۲۸۰
Pearson correlation	احساس امنیت فکری	**۰۰۰۰
Sig(2-tailed)		۰۰۰۰
n		۲۸۰

با توجه به نتایج جدول (۳) بین دو متغیر پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت فکری بر اساس آزمون پیرسون میزان همبستگی ($P=0.221$) می باشد که نشان از معنی داری رابطه دارد. با توجه به سطح معنی داری ($Sig=0.000$) و کوچکتر بودن از سطح معنی داری قابل قبول ($Sig=0.05$) پس بین دو متغیر فوق رابطه وجود دارد (رابطه ای مستقیم، مثبت و ضعیف) بنابراین فرضیه تحقیق مورد تأیید است و به عبارت دیگر فرض صفر رد می شود.

تفسیر رابطه ای: بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت فکری رابطه ضعیفی وجود دارد.

رابطه بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و میزان احساس امنیت اجتماعی

در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور شهر دیواندره

فرضیه فرعی (۳) : بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت اقتصادی رابطه وجود دارد.

جدول (۴)

	پایبندی به ارزش های دینی	احساس امنیت اقتصادی
Pearson correlation	۱	۳۳۳
Sig(2-tailed)		۰۰۰
n	۲۸۰	۲۸۰
Pearson correlation	**۳۳۳	۱
Sig(2-tailed)	۰۰۰	
n	۲۸۰	۲۸۰

با توجه به نتایج جدول (۴) بین دو متغیر پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت اقتصادی بر اساس آزمون پیرسون میزان همبستگی ($P=0.333$) می باشد که نشان از معنی داری رابطه دارد. با توجه به سطح معنی داری ($Sig=0.000$) و کوچکتر بودن از سطح معنی داری قابل قبول ($Sig=0.05$) پس بین دو متغیر فوق رابطه وجود دارد (رابطه ای مستقیم ، مثبت و افزایشده) بنابراین فرضیه تحقیق مورد تأیید است و به عبارت دیگر فرض صفر رد می شود.

تفسیر رابطه ای : بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت اقتصادی رابطه متوسطی وجود دارد.

جدول (۵)

	پایبندی به ارزشهای دینی	احساس امنیت فرهنگی
Pearson correlation	۱	۳۲۵
Sig(2-tailed)		۰۰۰
n	۲۸۰	۲۸۰
Pearson correlation	**۳۲۵	۱
Sig(2-tailed)	۰۰۰	
n	۲۸۰	۲۸۰

با توجه به نتایج جدول (۵) بین دو متغیر پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت فرهنگی بر اساس آزمون پیرسون میزان همبستگی ($P=0.325$) می باشد که نشان از معنی داری رابطه دارد. با توجه به سطح معنی داری ($Sig=0.000$) و کوچکتر بودن از سطح معنی داری قابل قبول ($Sig=0.05$) پس بین دو متغیر فوق رابطه وجود دارد (رابطه ای مستقیم ، مثبت و افزایشده) بنابراین فرضیه تحقیق مورد تأیید است و به عبارت دیگر فرض صفر رد می شود)

تفسیر رابطه ای : بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت فرهنگی رابطه متوسطی وجود دارد.

یافته های تحقیق

فرضیه فرعی (۱) بیانگر وجود رابطه معنادار بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت جنسیتی (در جامعه فعلی) است . می توان گفت با توجه به فضای جامعه ای که این پژوهش در آن انجام گرفته است یکی از ابعاد تأثیر گذار در امنیت اجتماعی زنان نوع پوشش آنان است ، یعنی زنانی که با پوشش مناسب در اجتماع حاضر شوند کمتر در معرض تهدید و مزاحمت خواهند بود و بالعکس که ممکن است این وضعیت باتوجه به جوامع مختلف متفاوت باشد.

فرضیه فرعی (۲) بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت فکری (در جامعه فعلی) رابطه وجود دارد. در جامعه مورد نظر محقق ، با توجه به شرایط سیاسی و فکری حاکم و ارتباط نوع اندیشه دینی با اندیشه سیاسی ممکن است افرادی که دارای تفکرات مذهبی هستند بیشتر احساس امنیت داشته باشند به این دلیل که خود را نزدیکتر به طیف سیاسی حاکم می دانند.

فرضیه فرعی (۳) بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت اقتصادی (در جامعه فعلی) رابطه وجود دارد. نتایج نشان می دهد ، نوع جهان بینی افراد در جامعه مورد پژوهش بر امنیت شغلی و اقتصادی آنان تأثیر گذار بوده است . که به نظر می رسد شرایط سیاسی حاکم بر جامعه بوجود آورنده عوامل ایجاد امنیت اقتصادی به واسطه پایبندی به ارزش های دینی می باشد.

فرضیه فرعی (۴) بین میزان پایبندی به ارزش های دینی و احساس امنیت فرهنگی (در جامعه فعلی) رابطه وجود دارد. نتایج نشان می دهد در جامعه مورد نظر محقق، ارتباط بین میزان پایبندی به ارزشهای دینی و احساس امنیت فرهنگی وجود دارد. لذا می توان گفت با توجه به فضای فرهنگی - مذهبی حاکم بر جامعه افرادی که به ارزش های دینی پایبندتر هستند نسبت به نگهداری از آثار فرهنگی حساس تر بوده و خود نیز در انجام فعالیت های فرهنگی کمتر مورد تهدید می باشند . همچنین موانع پیش روی آنان در انجام مراسم و جشن ها کمتر است .

نتیجه گیری

استنتاج تئوریکي فرضیه اصلی

گیدنز ، معتقد است نه تنها خدایان و نیروهای مذهبی ، حمایت های قابل اتکای مثبتی را برای مؤمنان فراهم می سازند، بلکه کارگزاران مذهبی نیز این کار را انجام می دهند. باورداشت های مذهبی مهمترین کارشان این است که معمولاً به انسان در مقابل تجربه رویدادها و موقعیت ها ، احساس آرامش

رابطه بین میزان پابندی به ارزش های دینی و میزان احساس امنیت اجتماعی
در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور شهر دیواندره

وامنیت تزریق می کنند(خوراسگانی ، قاسمی ، ۱۳۸۶:۶). انجام مناسک آرامش بخش است. بر این اساس ، مذهب و سنت به شیوه ای بنیادین در احساس امنیت وجودی دخالت دارند. به عقیده پترسون نیز فرد با ایمان به این دلیل که خداوند را حامی و مراقب خود می داند ، احساس رهاشدگی ، پوچی و تنهایی نمی کند(عابدی ، ۱۳۷۸:۴۷). اتکا به نیروی الهی در این افراد و نداشتن احساس تنها ماندگی ، مانع از بروز احساس ناامنی در آنها می شود.

استنتاج تئوریک فرضیه فرعی (۱)

در چارچوب تحلیل گیدنز از اعتماد و احساس امنیت ، از آنجا که گروه ها ، طبقات و یا حتی افراد گوناگون فعالیت ها و زمینه های اجتماعی و مادی خود را بازتاب می کنند، سطح معینی از اعتماد یا بی اعتمادی را دارا خواهند بود. این سطح نه به نقش و منزلت آنان، بلکه به خصوص وابسته به موقعیت افراد در عرصه ی اجتماعی است. متغیر محوری دیگر در تعیین سطح اعتماد و احساس امنیت افراد، نوع پرورش و شرایط تربیت اجتماعی است. به این ترتیب، از این منظر افرادی که به لحاظ اجتماعی فرو دست محسوب می شوند، از احساس اعتماد و امنیت کم تری برخوردار خواهند بود. در این میان شرایط جامعه پذیری خاص و موقعیت های از پیش تعریف شده فرودستی برای زنان، آنان را مستعد احساس بی اعتمادی و ناامنی بیشتری می سازد. داده های بسیاری در کشور ما این تحلیل را تأیید می کند. نتایج حاصل از موج دوم پیمایش ملی ارزش ها و نگرش های ایرانیان، تفاوت های معنا داری را در ابعاد مختلف احساس امنیت میان زنان و مردان نشان می دهد.

استنتاج تئوریک فرضیه فرعی (۲)

در فرهنگ سیاسی، مهمترین عنصری که برای امنیت منظور می کنند «فقدان تهدید» است. البته چون فقدان تهدید به طور مطلق دست نیافتنی است به «حداقل رساندن تهدید» را در مفهوم امنیت کافی دانسته اند. اگر به همین معنا قناعت کنیم، مقوله امنیت مفهومی نسبی است که دارای مراتب شدت و ضعف است. البته باید به این نکته توجه داشت که گاهی ممکن است عامل عینی تهدید وجود نداشته باشد اما در عین حال شخص و یا جامعه احساس امنیت نکند. بنابراین، امنیت حقیقی، آمیزه ای است از

وضعیت فیزیکی و فکری دورکیم دین را عامل همبستگی می داند از نظر او دین با فراهم ساختن ایده ها ، آیین ها و احساساتی که زندگی هر شخصی را هدایت می کنند به جامعه خدمت می کند.

استنتاج تئوریک فرعی (۳)

نامنی اقتصادی تشدید شده خود منشاء افزایش ماریج نامنی انسانی است . اثر بلافصل این نامنی های اقتصادی برای افراد افزایش فشارهای روانی در سطوح فردی و خانوادگی است که موجب بیماری های روانی و فیزیکی و نیز هزینه های اجتماعی ، انسانی و اقتصادی خواهد شد. امنیت اقتصادی را نمی توان به طور ساده از طریق برگشت به شرایط و سیاست های گذشته ارتقا بخشید . لذا به نظر می رسد چالش بزرگ برای رهبران این باشد که سیاست ها و نهادهایی آماده سازند که امنیت بالاتری در شرایط جدید جهانی شدن و تحولات تکنولوژیک ایجاد کند. در حالی که این وظیفه فراموش شده و پیشرفت اندکی تاکنون ، چه در سطح اندیشه چه در سطح اقدام برای آن صورت گرفته است. از نگاه ماکس وبر دین، ارزش ها و جهان بینی افراد الهام بخش رفتار آنان است . از نظر وبر دین می تواند بر شبکه اعتماد در بین افراد اثر مثبت گذارد که برای روابط و مبادله اقتصادی لازم و ضروری است.

استنتاج تئوریک فرعی (۴)

دورکیم ، معتقد است که بعد مناسکی دین نقش مهمی در تقویت همبستگی اجتماعی ایفا می کند ، زیرا افراد از طریق مشارکت در مناسک و مراسم مذهبی اقتدار اخلاقی جامعه را آشکار می کنند و احساسات اخلاقی و اجتماعی از همین طریق تقویت و تجدید می شود . دورکیم در این مورد می گوید : در واقع تشریفات دینی هر قدر کم اهمیت باشد اجتماع را به حرکت در می آورند ، گروه های از مردم برای برگزاری این جشن ها گرد هم می آیند ، پس نخستین اثر آنها این است که افراد را به هم نزدیک می کنند ، بر تماس ها ی آنها با هم می افزایند و صمیمیت بیشتری بینشان ایجاد می کنند.

منابع و مأخذ

- ۳ آرون ، ر . (۱۳۸۲). مراحل اساسی سیر اندیشه در جامعه شناسی ، باقر پرهام ، تهران : علمی فرهنگی ، چاپ ششم.
- ۴ امیرکافی ، م . (۱۳۸۵) . بررسی احساس امنیت و عوامل مؤثر بر آن "مورد مطالعه شهر تهران" ، تحقیقات علوم اجتماعی ، سال اول ، ش اول ، ص ۴۶ .۱

رابطه بین میزان پابندی به ارزش های دینی و میزان احساس امنیت اجتماعی

در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور شهر دیواندره

- ۳ باچپایی ، ک.(۱۳۸۴). امنیت انسانی : مفهوم و سنجش ، صابر، شیبانی ، تهران : سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ، معاونت امور اداری ، مالی و منابع انسانی ، مرکز مدارک علمی ، موزه و انتشارات.
- ۴ بسطامی ، م . (۱۳۸۹). مبارزه با فساد مالی و اقتصادی، سایت راسخون.
- ۵ بوزان ، ب . (۱۳۷۸). مردم دولت ها وهراس ، ترجمه پژوهشکده مطالعات راهبردی ، تهران : پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- ۶ بیات ، ب.(۱۳۸۸). جامعه شناسی احساس امنیت ، تهران : امیر کبیر.
- ۷ پوراحمد ، ا و همکاران . (۱۳۹۱). بررسی رابطه دینداری و احساس امنیت در فضاهای شهری و روستایی - مورد مطالعه : شهرستان کوهدشت ، پژوهش های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی ، ش اول ، ص ۴۰ .۱
- ۸ تهایی ، ا.(۱۳۷۵). جامعه شناسی در ادیان ، یزد: بهاباد.
- ۹ حشمت یغمایی ، م . (۱۳۸۰). دینداری نوجوانان و عوامل مؤثر بر آن ، پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه علامه طباطبایی تهران.
- ۱۰ خدایاری فرد ، م و دیگران . (۱۳۸۰). گستره پژوهش های روان شناختی در حوزه دین، فصلنامه اندیشه و رفتار ، سال یازدهم ، ش اول ، ص ۹۹ ۸۹.
- ۱۱ خوشفر ، غ . (۱۳۷۸) . بررسی مشارکت مردم در ایجاد ، حفظ و گسترش امنیت اجتماعی مراکز شهرستان های استان مازندران : دبیرخانه شورای تامین استان مازندران.
- ۱۲ ربانی خوراسگانی / قاسمی ، و . (۱۳۸۶). رابطه احساس امنیت و نگرش مذهبی ، مجله پژوهشی دانشگاه اصفهان ، ج ۲۵ ، ش ۴ ، ۶۸ ۱ .
- ۱۳ رفیع پور، ف . (۱۳۸۲). کندوکاوها و پنداشته ها ، تهران : سپهاسی انتشار.
- ۱۴ صمدی بگه جان ، ج . (۱۳۸۴). امنیت اجتماعی در شهر سنندج ، پایان نامه کارشناسی ارشد ، تهران : دانشگاه تهران.
- ۱۵ عابدی ، ا و همکاران . (۱۳۸۷). رابطه بین ابعاد دینداری با شادی دانش آموزان دختر دوره متوسطه شهر اصفهان ، دو فصلنامه مطالعات اسلام و روان شناسی ، سال اول ، ش ۲ .

- ۴۶ کلاهچیان ، م .(۱۳۸۴). بررسی میزان احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان مراکز استان های کشور (پیمایش دوم) ، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی ، معاونت اجتماعی وارشاد ناجا - ش ۷ و ۶.
- ۴۷ گیدنز ، آ .(۱۳۷۷). پیامدهای مدرنیت ، محسن ثلاثی ، تهران : مرکز.
- ۴۸ گیدنز، آ.(۱۳۸۱). جامعه شناسی ، ترجمه منوچهر صبوری ، تهران: نی .
- ۴۹ موحد م و همکاران .(۱۳۹۱) . مطالعه رابطه اعتماد اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی در میان جوانان ۲۹ سال ساکن شهرهای شیراز ویاسوج ، جامعه شناسی کاربردی ، ش ۴۵ ، ص ۴۰۴ - ۸۱.
- ۴۰ محمدی ، ف وتاجران .(۱۳۸۷) . بررسی نظری طرح امنیت اجتماعی زنان " فصلنامه امنیت ونظم ، سال اول ، ش ۲ ، تهران : سازمان تحقیقات ومطالعات ناجا .
- ۴۱ موحد ، م / نوبخت ، احمد .(۱۳۸۷) . رابطه دینداری وگرایش جهانی شدن در میان کارکنان منطقه ویژه انرژی پارس ، مجله علوم اجتماعی وانسانی دانشگاه شیراز، ۲۷ ، ش اول.
- ۴۲ ناجا .(۱۳۸۳). گزارش نظرسنجی بررسی میزان احساس امنیت اجتماعی در بین حاشیه نشینان تهران بزرگ به تفکیک مناطق ، تهران : معاونت اجتماعی ارشاد فاتب.
- ۴۳ نبوی ، س / حسین زاده ، علی حسین / حسینی، سیده هاجر .(۱۳۸۸). بررسی تاثیر پایگاه اجتماعی - اقتصادی وهویت قومی بر احساس امنیت اجتماعی ، فصلنامه دانش انتظامی ، سال دهم ، ش ۲.
- ۴۴ نصری ، ق .(۱۳۸۲). معنی وارکان جامعه شناسی امنیت ، فصلنامه راهبرد ، ش ۲۶، تهران.
- ۴۵ نویدینیا ، م .(۱۳۸۲). درآمدی بر امنیت اجتماعی ، فصلنامه مطالعات راهبردی ، سال ششم ، ش ۱۹ ، ص ۴۶ - ۵۵.
- ۴۶ واخ ، ی .(۱۳۹۱). جامعه شناسی دین ، جمشید آزادگان ، تهران : سمت.
- ۴۷ هاشمیان فر، ع /کشاورز ، ز .(۱۳۹۱). بررسی جامعه شناختی گستره احساس امنیت اجتماعی در شهر اصفهان ، پژوهش های راهبردی امنیت ونظم اجتماعی ، سوم ، ۶۲ - ۳۹.
- ۴۸ همیلتون ، م .(۱۳۷۷).جامعه شناسی دین ، محسن ثلاثی ، تهران : تیبان.
- 29- clark , Andrew e,(2009). Religious interactions in life satisfaction,pp:2-3.
- 30- dorahy , martin j.(1998). A cross- cultural analysis of religion and life satisfaction,pp:39-40.
- 31- O nell , p . e(2006). "The European union and migration : security versus identity ? " defence studies , vol.6,no . 3 , pp.322-350.
- 32- sztopka,p.(1999).trust : a sociological theory . Cambridge : cam- bridge university press.